

CUNST - P S D O O R S P R O N G V E R H A L E N

2019 30 jaar
30 projecten

kunstenaren vereniging flevoland

30 / 4C

K u n s t e n a a r s
V e r e n i g i n g
F l e v o l a n d

CUNST - PS

Dit is het derde CUNST PS themanummer van 2019.

Ik hou ervan, verhalen die vertellen over het begin van de wereld, verhalen over het ontstaan van de mensheid, of het heelal, hoe de mens ontdekte dat vrouwen kinderen konden krijgen, etc.

Er zijn wereldwijd heel veel verhalen, dus de paar die hier in CUNST PS staan, is slechts een kleine, kleine greep.

Ik kwam het boek *In het begin was er niemand* tegen, geschreven door Mineke Schipper. Zij heeft oorsprongverhalen verzameld.

Ik mailde haar met de vraag of ik een paar van die verhalen mocht gebruiken voor deze CUNST PS. Zij gaf toestemming en koos een paar verhalen voor ons uit.

Dankjewel, Mineke!

En kunstenaars kiezen natuurlijk ook hun eigen verhalen. Of ze schrijven ze.

Het is geen dik digitaal boek geworden, maar wel interessant!

Ik wens u veel kijkplezier,
Hein Walter

Titels

De bekkensnijders

Vagina dentata

De eerste menstruatie

Sporen van evolutie

Oorsprongverhaal

Klein, kleiner, kleinst

Genesis

Kunstenaars

Karin van de Kuilen

Marisja van Weegberg

Pauli Langbein

Ineke Bouwman

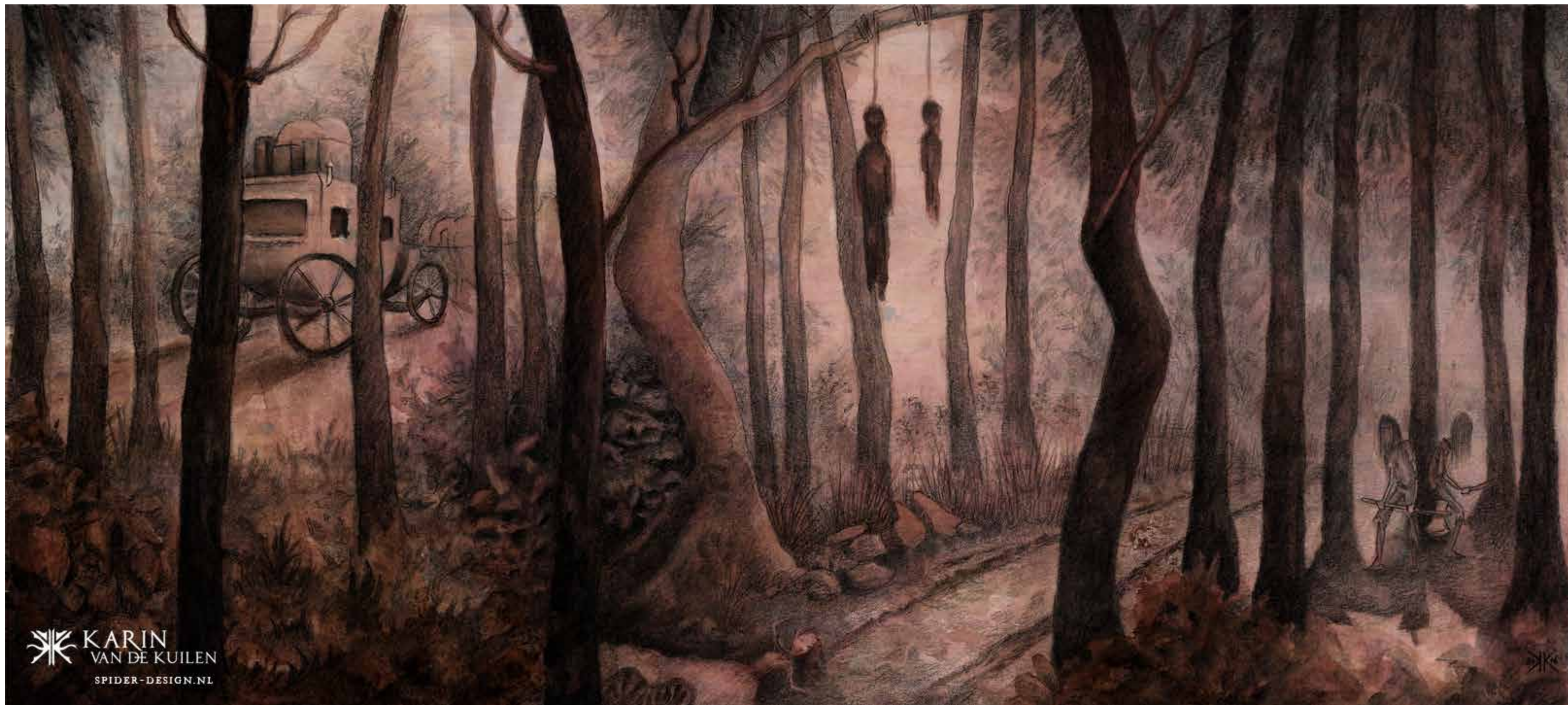
Karin van de Kuilen

Peter Koelman

Kees de Kloet

Planning overige themanummers CUNST PS

Flyers andere projecten

De Bekkensnijders - illustratie: *Karin van de Kuilen*

1820, in het verre oosten van Nederland.

Twee broers staan lokaal bekend als 'De bekkensnijders'.

Om van de ene kant van de Veluwe naar de andere kant te komen, moet men door veel losgekomen zand heen ploeteren; de weg verandert constant. Het is de korste route, maar de paarden en knechten zijn uitgeput tegen de tijd dat ze bomen en daarbij harde grond hebben be-

reikt. Echter hier komen ze tot een heel ander lot.

Twee broers zijn opgegroeid op straat. Ze zijn bruto, gehavend, grof en gestoord. Twee ondervoede, langharige zwervers.

De oudste van de twee (één minuut ouder dan zijn tweelingbroer) is op een idee gekomen.

Een paar jaar lang hebben zij al slachtend en

verkrachtend koetsen beroofd. Gevangengenomen mannen hangen ze na een flinke vechtbui op aan een tak die over de weg spant. De twee broers verkrachten de vrouwen, terwijl zij naar hun levenloze mannen kunnen kijken. De jongste broer, een echte psychopaat, sneed de mondhoeken open van de vrouw zodat de lach te zien was terwijl hij haar verkrachtte. Dit werd hun vaste ritueel en waar ze bekend om zijn geworden.

De vrouwen lieten ze gehavend maar levend achter op de grond. Een paar vrouwen werden gevonden en gered. Zij konden uiteindelijk hun verhaal doen. Er werd een grote klopjacht geopend naar de twee broers. De broers werden echter nooit gevonden, plotseling verdwenen van de aard bodem, evenals de gestolen rijkdommen.

Een van de vrouwen die het overleefde was zwanger en baarde een tweeling. twee broers.

Vagina dentata - illustratie: *Marisja van Weegberg*

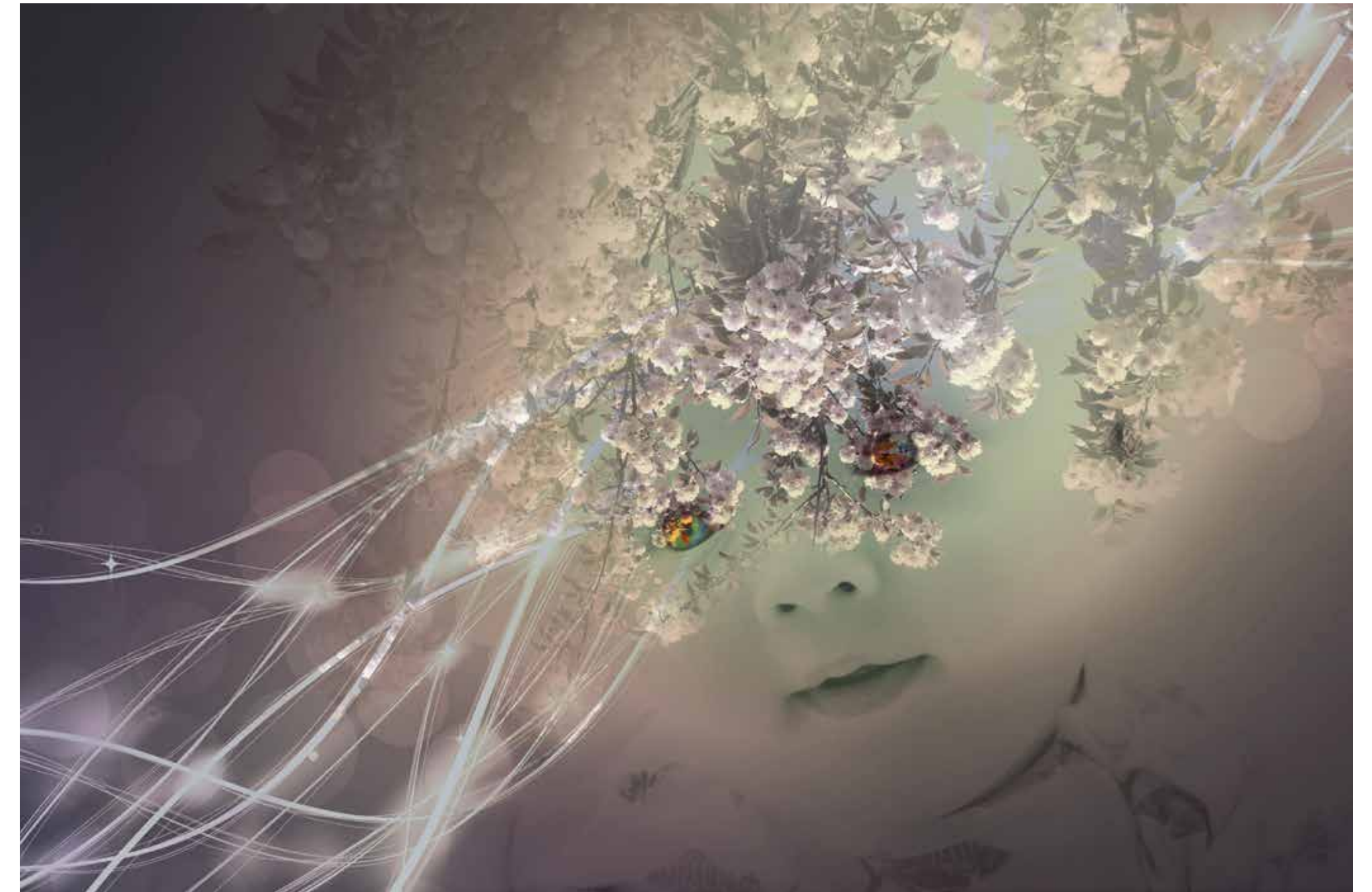
Vroeger moest de man zijn penis oprollen. Die was zo enorm dat hij hem in een schoudertas moest doen. De vagina van de vrouw was zo groot dat ze die in een mand met deksel bewaarde, een mand die te zwaar was om te dragen. Ze besloten allebei om de overbodige stukken af te snijden. Er bleef nu nog één ernstig probleem over: er zaten tanden in de vagina, en als ze seks hadden, begonnen die tanden te bijten. Zodra een paar getrouwd was, stierf de man. Dat ging zo door totdat de mannen hun vrouwen wijn te drinken gaven, en toen ze dronken waren, haalden ze die tanden uit de vagina. Pas daarna begonnen de mensen zich te vermenvuldigen. De vaginale tanden werden gebruikt als kralen in sieraden en nu waren mensenparen eindelijk gelukkig. (Rukai, Taiwan)

Eerste menstruatie - illustratie: *Pauli Langbein*

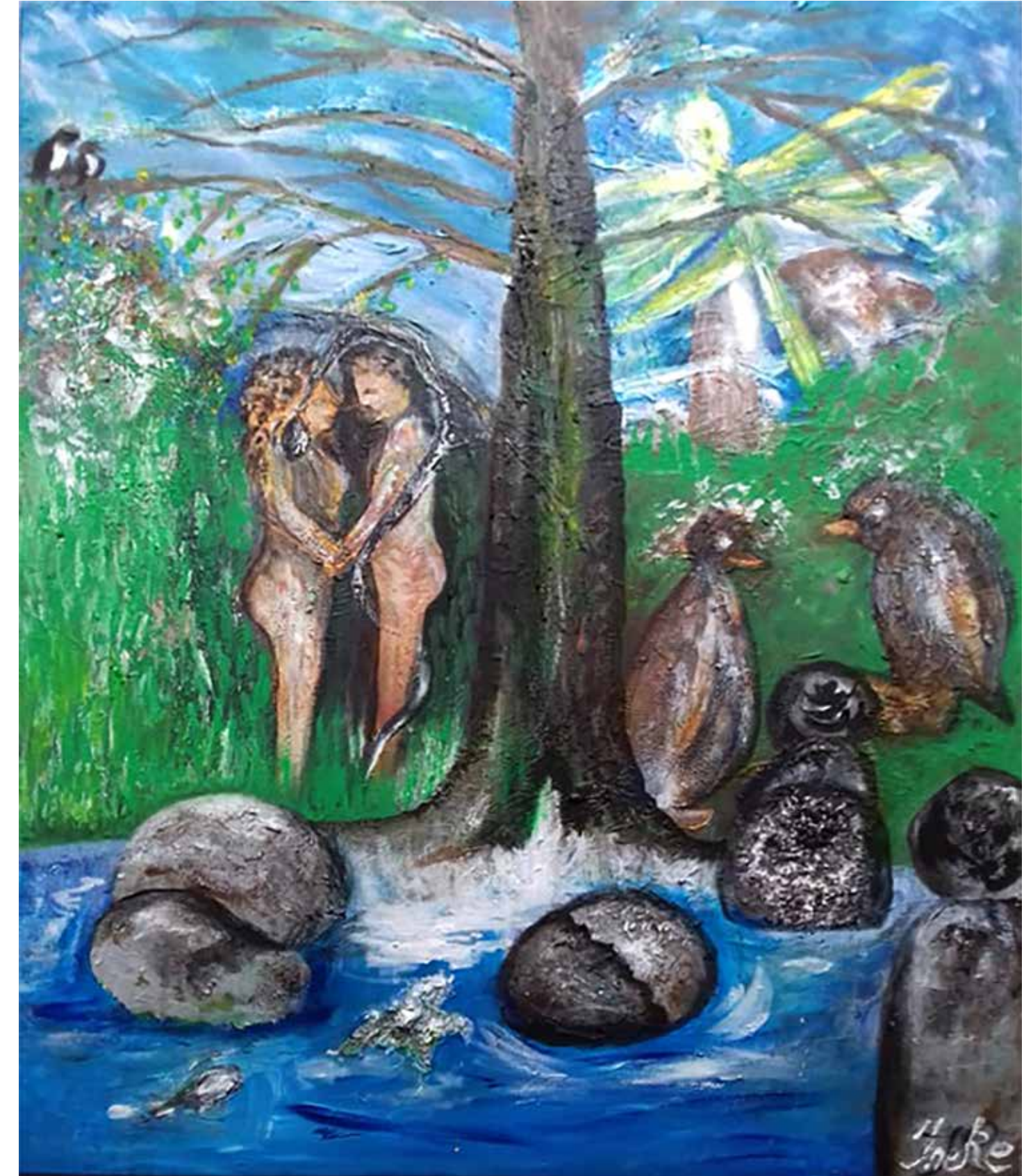
In het begin stuurde Nguluwi twee mensen naar de aarde, een man en een vrouw. Ze wisten nog niet hoe ze kinderen moesten krijgen. Op een dag zei de vrouw tegen de man: 'Ik heb een wond onder mijn lichaam. Zou je alsjeblieft water voor me willen koken en mijn wond wassen?' De man kookte water, hij waste en waste en waste, maar de wond genes niet. Nguluwi keek naar beneden en zag die twee daar bezig. Hij schudde verslagen zijn hoofd over hun onwetendheid en besloot zijn zoon van wijsheid naar hen toe te sturen, om hun het een en ander bij te brengen. Onmiddellijk begon de knie van de vrouw op te zwellen. Hij zwol en zwol en zwol. Na een tijdje kwam er een kind uit de zwelling tevoorschijn, de wijze die al zijn inzicht en verstand meebracht. Zodra hij uit de zwelling op de aarde viel, begon hij te spreken. 'Kijk,' zei hij tegen de man, 'de plek die je wast, is geen wond. Dat is de plek waar je de vrouw moet benaderen, de plek waarlangs ze later je kind zal baren.'

De man deed wat hij moest doen. Hij lag bij zijn vrouw en ze baarden een klein meisje.
(Kulwe, Tanzania)

Sporen van evolutie - illustratie: *Ineke Bouwman*

In het begin was er niets, niets anders dan rotsen en water. De eerste levende wezens waren de rotsen, maar zij waren niet het soort rotsen dat we nu hebben. Ze waren zacht en ze konden rondlopen. Uit de eerste rotsen werd de vrouwelijke rots Eling-Litung-Tune geboren. Zij baarde nog een vrouwelijke rots, die Peddong-Nane heette. Zij trouwde met een andere rots, die Eling-Limuk-Muktum heette, en haar eerste kind was de vis. De vis ging in een bergbeek wonen en baarde een tweede kind, de grote kikker, en een derde, de kleine kikker, en ook de landkikker. En ze baarde nog een kind, het insect Kungung-Pangam, dat in het water leeft, en verder nog een vis. Uiteindelijk werden de rotsen hard en dat zijn ze nog steeds. (Minyong, Noordoost-India)

Oorsprongverhaal - illustratie: Karin van de Kuilen

Aan de ene kant van Alles is er het heelal. Lang, heel lang geleden was het heelal nog leeg, het donker was heel en ongerept. Er was niets. Het was ruimte zonder diepte, nacht, niemandsland. Aan de andere kant van Alles is het Godenrijk. Daar houden de Goden hun bestaan. Het Godenleven is perfect – niets kan er beter.

Perfectie is prachtig, maar ook wel een beetje een sleur. Om de sleur te doorbreken trekt de Godenfamilie er zo nu en dan op uit, op vakantie! Dan reizen ze. Dan bekijken ze plaatsen waar het perfecte evenwicht nog niet bereikt is, dan gaan ze op zoek naar oorden waar nog van alles mogelijk is.

Op een van hun reizen kwamen de Goden bij het heelal, die poel van niets, dat peilloze zwarte gat. Ze besloten er te rusten. Het jongste godenkind, ongedurig als altijd, wilde actie en stelde voor om in dat grote zwarte veld *Jeu de Boule* te spelen. Een lichtgevende bal kon dan de bal zijn waar zo dicht mogelijk naar toe gegooid moest worden, de *cochonnet*. De anderen lachten, die kleine had waarlijk een goed idee. En zo begonnen ze. God de Vader gooide een zon in het heelal en stuk voor stuk gooiden de godenkinderen hun boules naar die zon.

De oudste Godenzoon gooide met grote, zware ballen, de jongste gooide kleintjes, de middelste gooide kluiten van steen en water, een ander gooide ballen met kristal, een met vuur, een van ringen, een met ijzer...ze hadden allemaal hun eigen ballen zodat ze steeds konden zien wie er won. Omdat ze hun boules niet konden terughalen, gaf God de Vader ze steeds weer nieuwe. En langzaam werd de ruimte licht van alle zonnen die hij gooiden.

Na verloop van tijd was het tijd om te stoppen. De Godenfamilie trok huiswaarts, hun vakantie was ten einde. Maar sindsdien stoppen ze bij elke vakantieis even bij het heelal om zonnen en stenen in het donker te gooien.

(door Hein Walter)

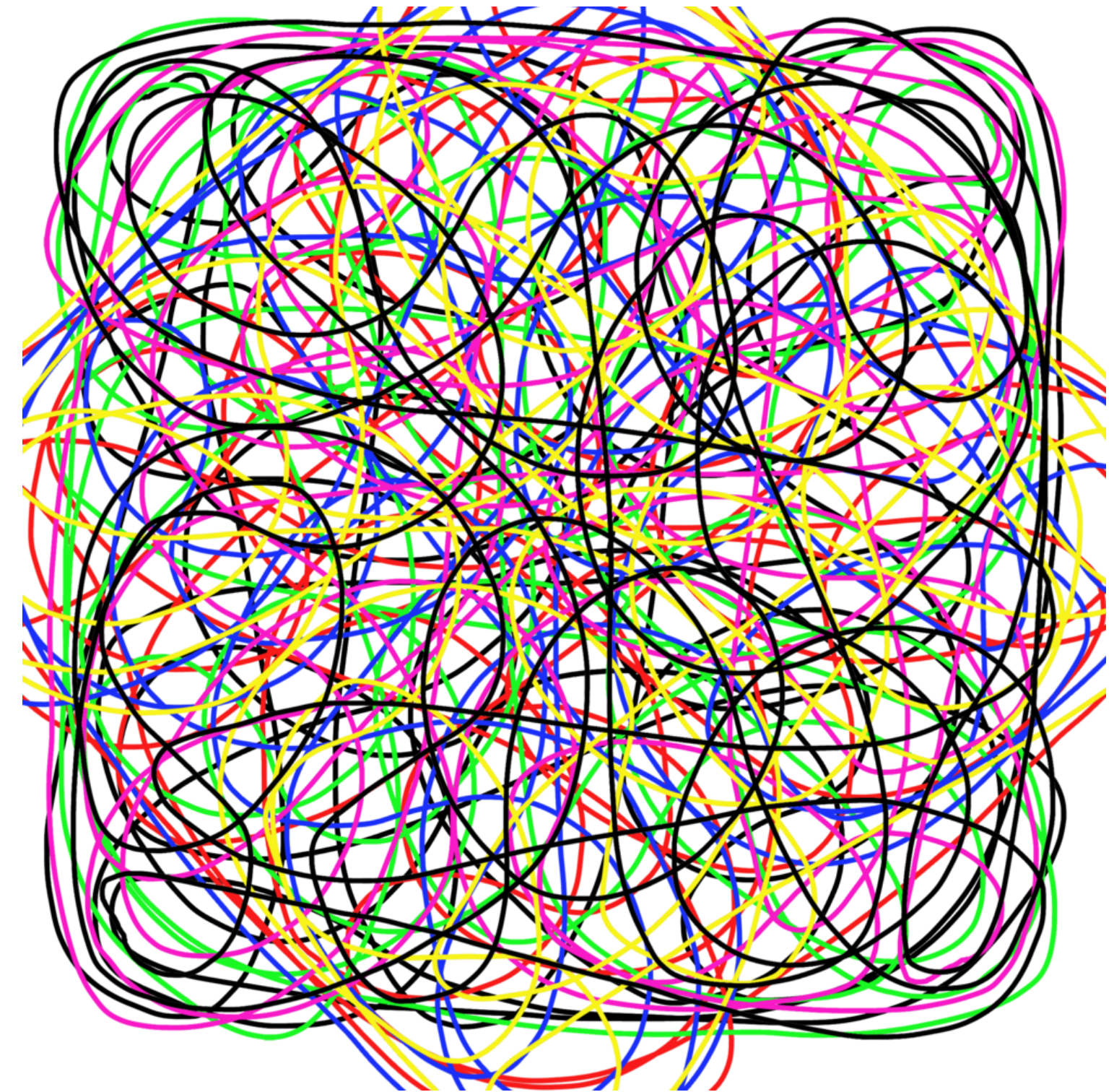
Klein, kleiner, kleinst - tekst en illustratie: *Peter Koelman*

Een verhaal van scheiding en samengaan

In de niet zo verre toekomst leeft de grote geleerde Bé Tweesteen, die zichzelf op een dag de vraag stelt: We kennen een atoom, een elektron, een proton en een neutron. Dit zijn deeltjes waar alle materie uit opgebouwd is. En nu kennen ook het nog kleinere Higgs-deeltje maar wat gebeurt er als we materie steeds kleiner delen, tot het bijna niet meer kan, oneindig klein dus. Hij schrijft er het volgende verhaal over.

De mens leeft in een wereld vol leven, vol materie, we weten niet beter, maar er was een tijd toen het 'niets' alleen bestond, de grote leegte. Er heerste rust en orde want er was niets; 'rust en orde' een eigenschap van het niets. Toch gebeurt het dat er af en toe een rimpel door het niets trekt en kijk daar wordt een 'iets' geboren, een entiteit, of eigenlijk twee entiteiten die samen horen, een soort tweeling. Samen zijn ze net iets meer dan niets, oneindig klein. Die twee entiteiten horen zodanig bij elkaar dat zodra ze geboren zijn ze ook weer snel samensmelten tot er niets overblijft. Soms gebeurt het dat tijdens zo'n rimpel door het niets meer dan één paar entiteiten ontstaan. Maar nu komt het bijzondere, deze 'ietsen' zijn niet alleen erg gesteld op elkaar maar ook op hun familieleden en ze houden van 'feesten'. Als ze even kunnen dan beginnen ze om elkaar heen te draaien, als opgewonden kinderen die hun bestaan willen vieren en kijk de kleinste vorm van 'materie' is gevormd. Het grappige is dat de entiteiten die samen uit het niets ontstaan zijn steeds weten waar de ander is, zodat ze altijd weer kunnen samensmelten tot niets, en dat doen ze ook regelmatig. Dit vormt de basis eigenschap van het universum, geboren worden, scheiden en weer samengaan, van niets naar iets en weer naar niets, steeds maar door.

Maar hier bleef het niet bij, er vormden (en vormen) zich steeds complexere 'familieverbanden'. Steeds grotere verzamelingen van krioelende 'ietsen', van klein naar groot en nog groter. Zelfs zo groot dat wij als mens ze gingen herkennen, zoals bijvoorbeeld het Higgs-deeltje en atomen, maar ook cellen en planeetstelsels. De momenten waar fantasie overgaat in realiteit. Zo ontstond het universum zoals wij het nu kennen en omdat het leek of het heelal plotseling was ontstaan sprak men van een 'Big Bang', een Grote Knal. Maar er was helemaal geen grote knal, het was meer een grote zucht, overall vulde zich het niets met materie. Terwijl u dit leest gaat dit proces gewoon door, er ontstaan 'ietsen' die voor een deel weer overgaan in niets, maar ook weer 'geboren worden tot iets', een eeuwigdurend proces; niets-iets-niets-iets-niets-

Genesis - illustraties: Kees de Kloet

Tekstvertaling: rabbijn J. Soetendorp

In het begin schiep God de hemel en de aarde.

De aarde was wildrazende afgrond - vormloos.

Duisternis dekte oeverloze diepte.

Gods geest streek als een wind heetbroedend over 't wateroppervlak.

God zei: 'Er zij licht'

en er was licht.

God vond het licht goed,

dus scheidde God het licht van het duister.

God gaf het licht een naam:

Dag.

God gaf het duister een naam:

Nacht.

Avond werd het.

Ochtend werd het.

EEN DAG.

God zei:

'Er zij een strak gespannen vlak

midden in het water,

om een scheiding te maken

tussen de waterlagen'.

God maakte de strakgespannen lucht

en maakte een scheiding

tussen het water daarboven

en het water daaronder.

En het was zo.

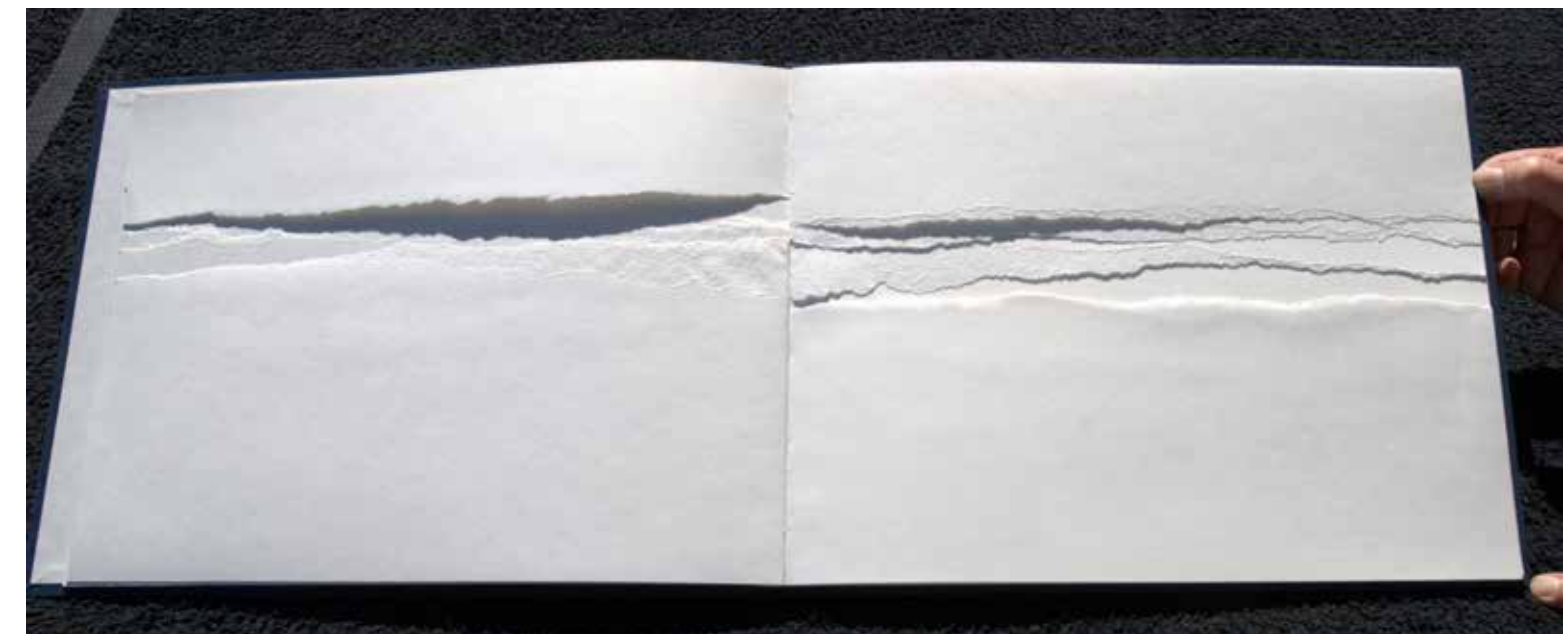
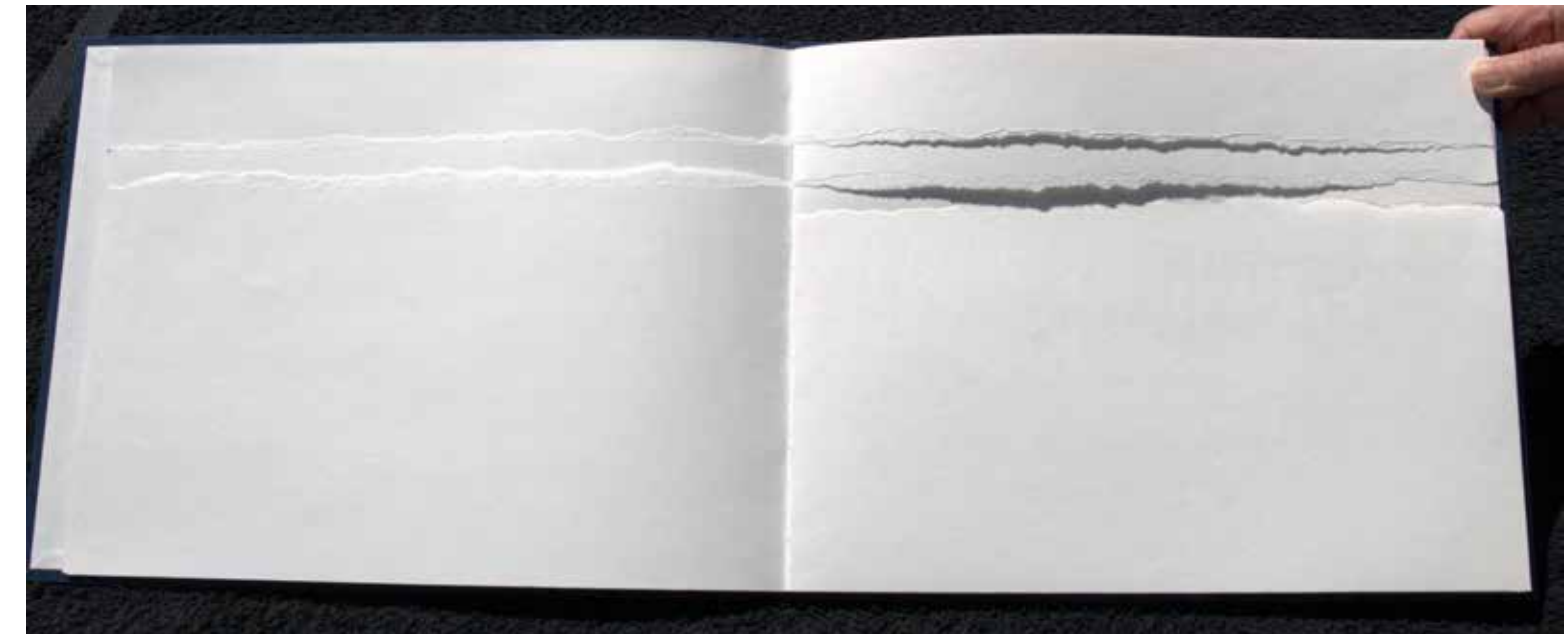
God gaf de strakgespannen lucht een naam:

Hemel.

Avond werd het.

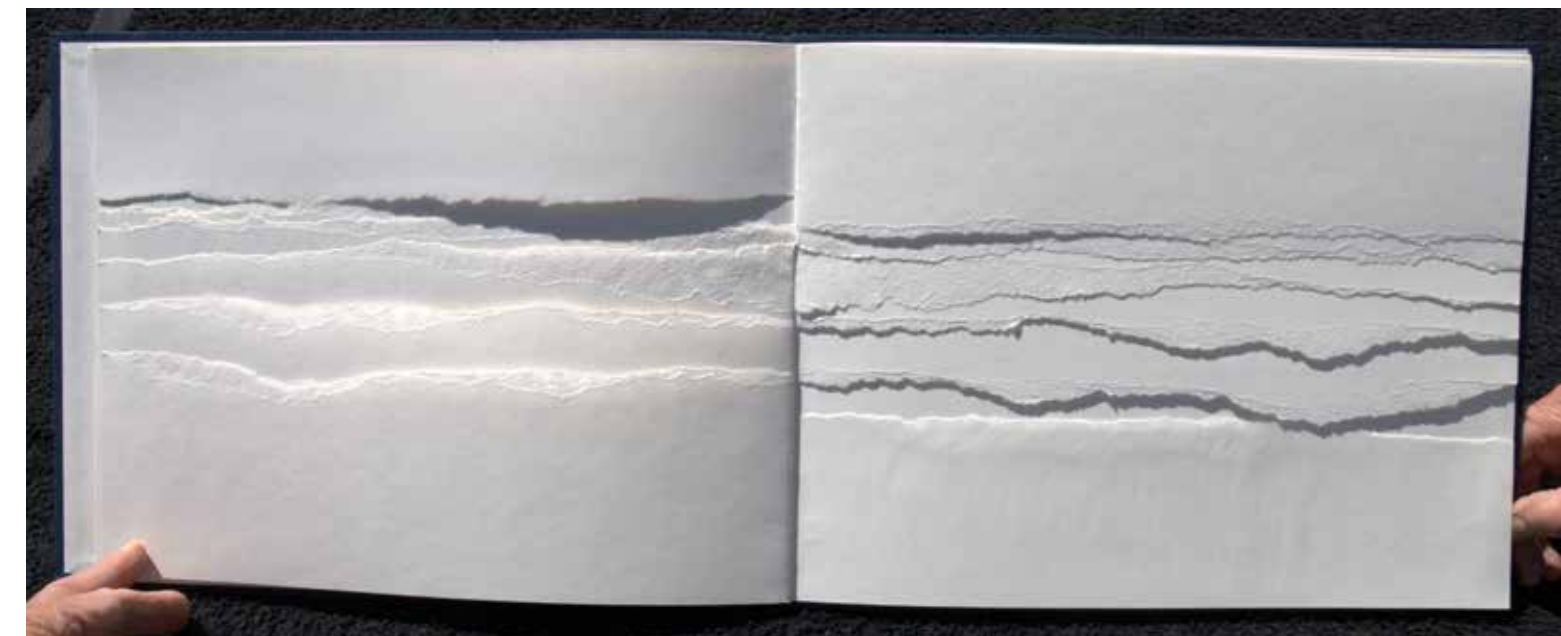
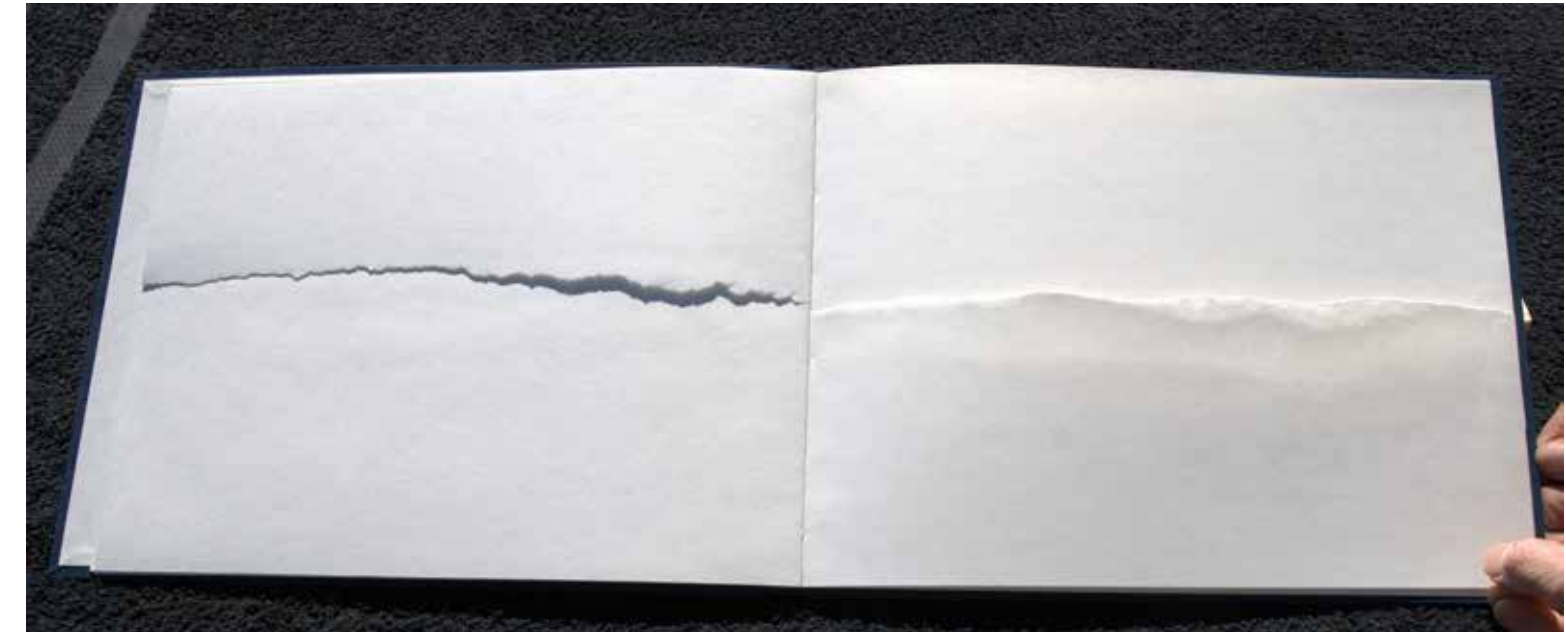
Ochtend werd het.

DE TWEEDE DAG

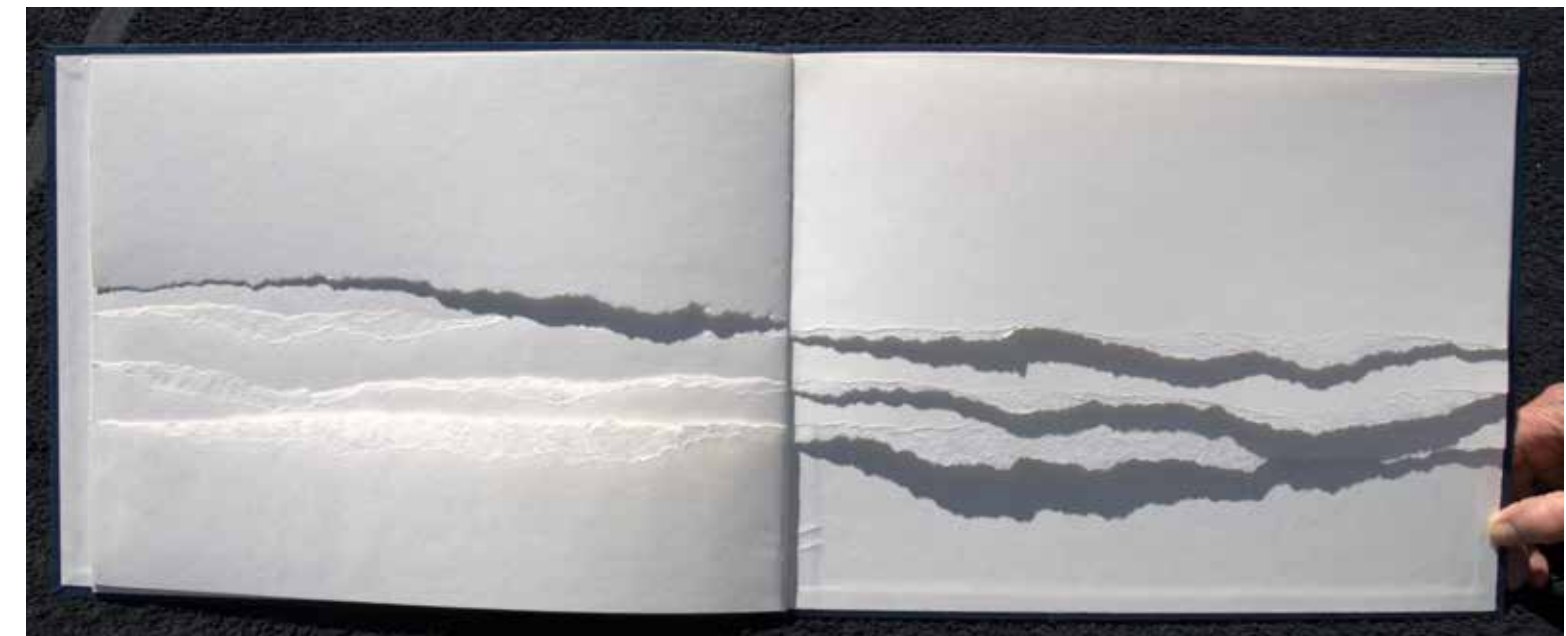
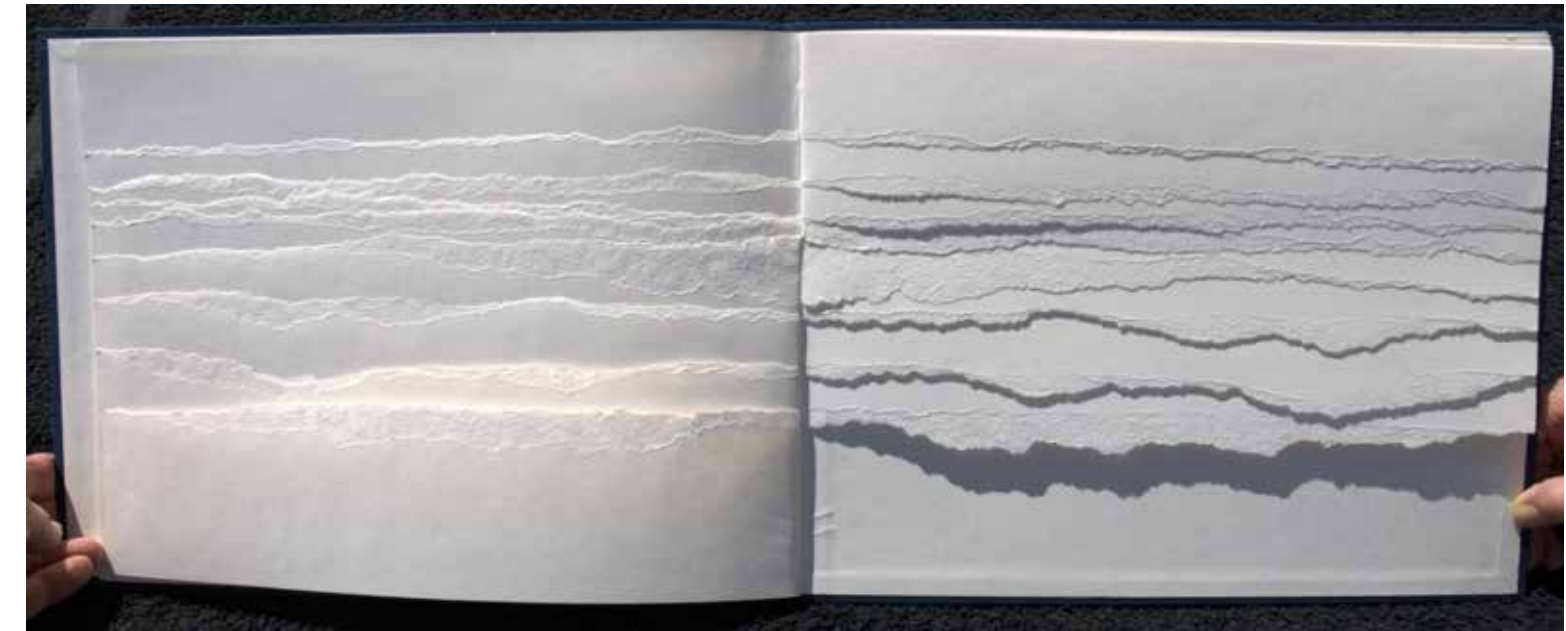
God zei:
'Alle water onder de hemel moet samenvloeien
op één plaats -
dan wordt het vasteland zichtbaar'.
En zo gebeurde het.
God gaf het vasteland een naam:
aarde -
en het samengevloede water noemde Hij:
de zeeën.
God zag het en vond het goed.
God zei:
'Nu moet de aarde groen kruid doen groeien,
gras dat zaad uitzaait,
vruchtbomen, die vrucht vormen
van eigen soort,
die ook weer eigen zaad heeft
over heel de aarde'.
God zag het en vond het goed.
Avond werd het.
Ochtend werd het.
DE DERDE DAG.

God zei:
'Er moeten lichtgevers zijn
aan de strak gespannen hemel,
die de scheiding maken
tussen de dag en de nacht
en die ook als tekens en tijdbepaling
dienen kunnen
om dagen aan te geven
en jaren.
Zij zullen als lichtgevers staan
aan de strakgespannen hemel
om licht te geven op de aarde'.

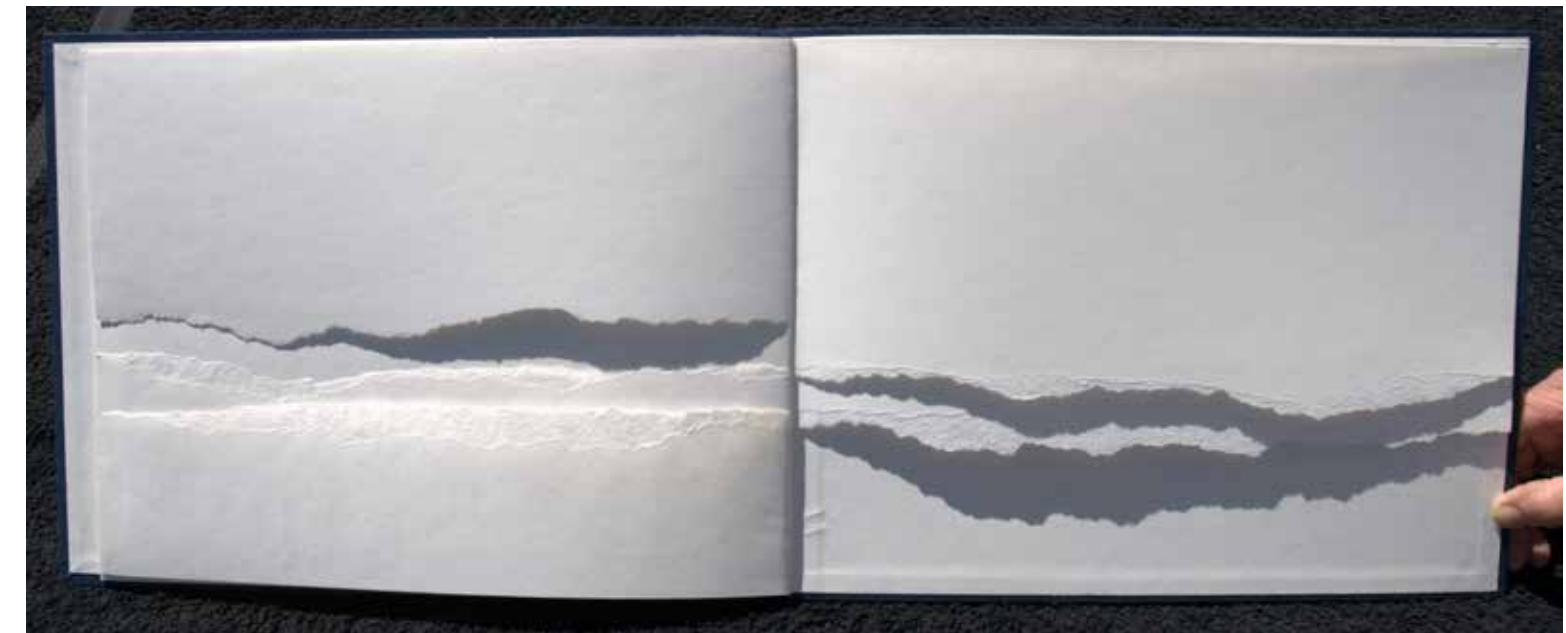
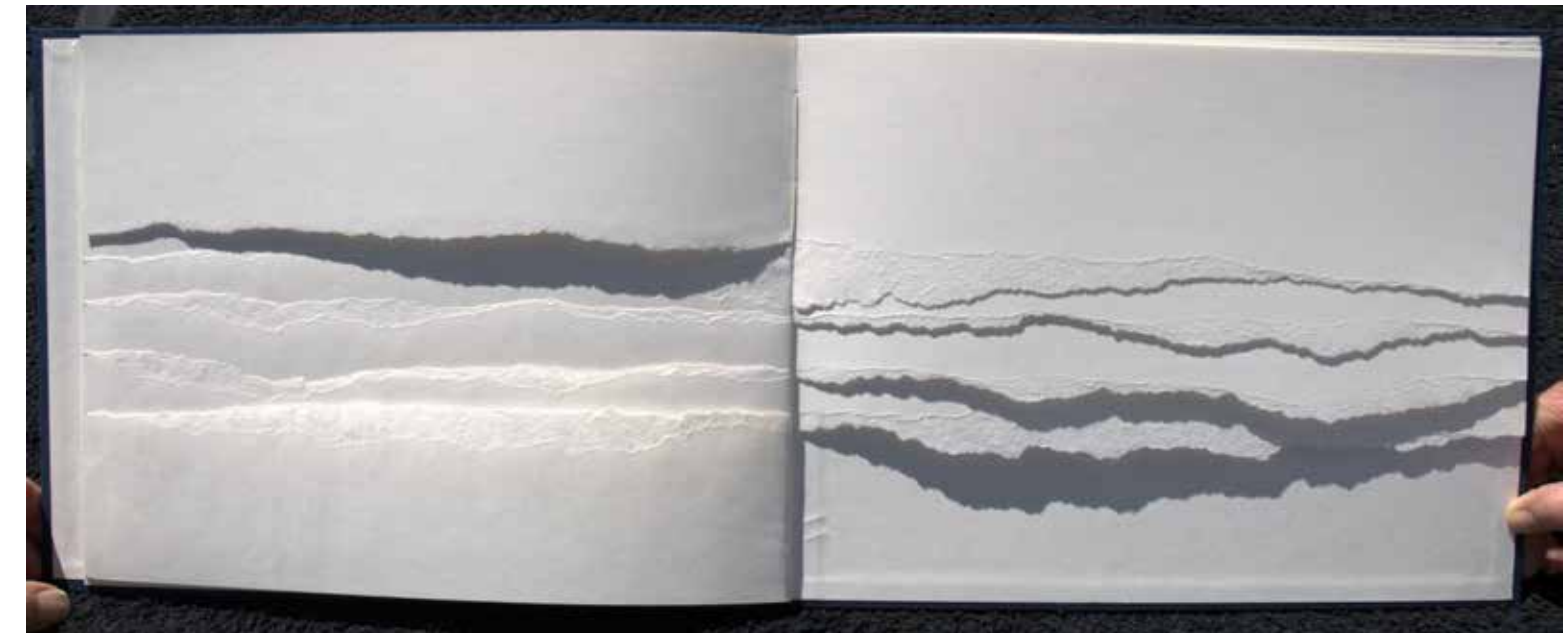
En zo gebeurde het.
God maakte de twee grote lichtgevers,
de grootste lichtgever,
om te heersen op de dag
en de kleinere lichtgever
om te heersen in de nacht
en ook de sterren.
God gaf ze een plaats
aan de strakke hemel
om licht te geven op aarde
en om te heersen over de dag en de nacht
en om een duidelijk onderscheid te maken
tussen het licht en het duister.
God zag en vond het goed.
Avond werd het.
Ochtend werd het.
DE VIERDE DAG

God zei:
'Laat nu het water wemelen
van een gewriemel van levende wezens
en laat vogels fladderen
over de aarde,
langs de strak gespannen hemel'.
God schiep de zgroote eemonsters
en al die levende wriemelende wezens,
waarvan de wateren wemelen,
naar hun soorten
en alle gevleugelde vogels
naar hun soorten.
God zag het en vond het goed.
God zegende hen met de woorden:
'Draagt vrucht en wordt veel -

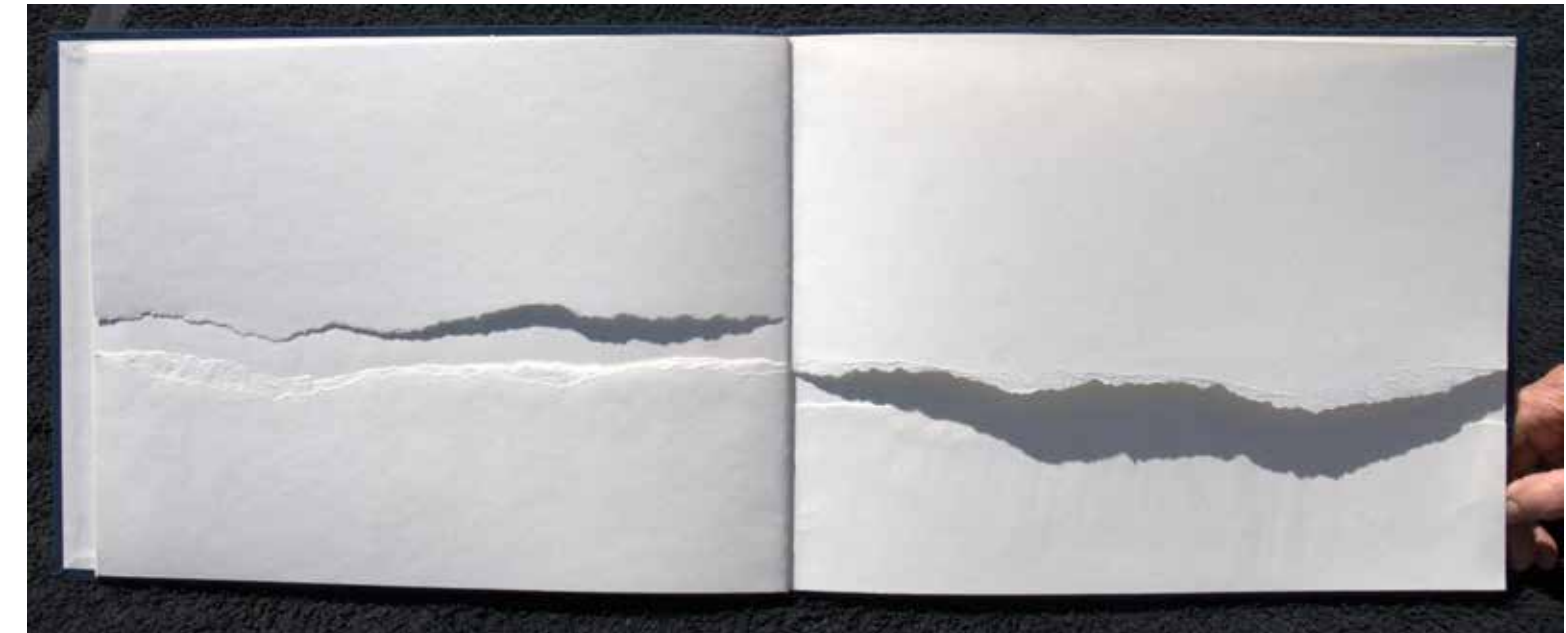
vult het water in de zeeën -
en de vogels moeten zich op aarde vermeerderen'.
Avond werd het.
Ochtend werd het.
DE VIJFDE DAG

God zei:
'De aarde brenge voort levende wezens
van eigen soort,
vee, kruipende dieren en dieren van 't veld,
naar zijn soort'.
En zo geschiedde het.
God maakte de dieren van 't veld
naar hun soorten
en het vee
naar zijn soort
en al wat over de aarde kruipt
naar zijn soort.
God zag het - het was goed.
God zei:
'Maken wij nu mensen
naar ons beeld,
naar onze gelijkenis
en laat die meester zijn
over de vissen van de zee
en over de vogels aan de hemel,
over alle vee en andere dieren op aarde
en over alle kruipende wezens,
die op aarde kruipen.
God schiep de mens
naar zijn beeld,
naar het beeld van God schiep Hij hen.

Manlijk en vrouwelijk schiep Hij hen.
Hij zegende hen en zei tot hen:
'Draagt vrucht en wordt veel.
Vult de aarde en onderwerpt haar.
Weest meesters over de vissen in de zeeën,
over de vogels aan de hemel,
over alle dieren
die zich over de aarde bewegen'.
God zei:
'Ziet, Ik heb u gegeven alle kruid
dat zijn zaad uitzaait
over heel de vlakte van de aarde
en alle bomen
met vruchten van de boom,
die hun eigen zaad uitzaaien.
Voor u zal dit alles zijn om te eten.
En aan alle dieren van 't veld,
alle vogels aan de hemel,
alles dat zich op aarde beweegt,
waarin een levend wezen is,
heb Ik alle groene kruid gegeven
om te eten'.
En zo was het.
God zag al wat Hij gemaakt had
en zie, het was zeer goed.
Avond werd het.
Ochtend werd het.
DE ZESDE DAG

Nu waren af de hemel en de aarde
en heel hun leger.

Toen maakte God op de zevende dag
heel Zijn werk af,
dat Hij gemaakt had,
door een rustdag te houden
na al Zijn werk dat Hij had gedaan.
God zegende de zevende dag
en heiligde hem,
want hierop had Hij een rustdag gehouden
na al Zijn werk,
heel de scheppingsdaad van God.

Dit is de geboortegeschiedenis
van de hemel en de aarde,
toen zij werden geschapen.

Verantwoording Kees de Kloet bij het boek:

In het begin van het Genesisverhaal lees je hoe God orde in de chaos brengt...

In 2001 werd mij gevraagd deel te nemen aan een tentoonstelling over kunstenaarsboeken.
Een kunstenaarsboek,,, dan moet er dus vooral visueel iets te beleven zijn, maar hoe of wat?
Een chaos aan mogelijkheden.

In die tijd maakte ik strak minimalistisch werk, zwart-wit in horizontale vlakken en lijnen.
Een concept voor het boek was er eigenlijk al snel.
Als ik de pagina's aan de ene zijde wit zou laten en de keerzijde zwart maken en vervolgens
de vellen op verschillende afstanden horizontaal zou doorsnijden, dan zou je al bladerend
steeds een andere zwart-wit compositie tevoorschijn kunnen toveren.

Eerst maar het geschikte zuurvrije papier vinden.
En hoe gedraagt het papier als de achterzijde wordt beschilderd?
Oei... dan gaat het bobbelen, dat zie je vaak bij kunstenaarsboeken, maar dat past niet
bij mijn werk. Daar vind ik vast nog wel wat op...

Voor het soepel kunnen omslaan van de pagina's is het van belang eerst de looprichting
van het papier, de richting van de papervezels bij machinale productie, vast te stellen.
Dat kun je op gevoel doen. Voor alle zekerheid neem ik de scheurproef.
Het best scheurt het met de looprichting mee.
Kijk, wat er nu gebeurt... aha, de ruwe vezels lichten op.... LICHT! en zachte schaduw.

Een titel voor het boek is snel gevonden: Dag Een.
Voor mij was dit Een Begin, Het Begin van een eigen beeldtaal die zich in de afgelopen
jaren steeds verder heeft ontwikkeld.

Kees de Kloet

Agenda:

- 25 mei 10.30 - Project 22, Kind en Literatuur, slotbijeenkomst (bibliotheek Zeewolde)
- 2 juni 12.00 - 17.00 uur - Project 5 Estafette, Open atelier Mannie Krak (Almere)
- 8 juni 13.15 uur - Project 18 SierArt - stadswandeling door het Stadshart (Almere)
- 9 juni 12.00 - 17.00 uur - Project 5 Estafette, Open atelier Baltus Wigersma (Schalkhaar)
- 16 juni 12.00 - 17.00 uur - Project 5 Estafette, Open atelier Marijke Bolt (Almere)
- 23 juni 12.00 - 17.00 uur - Project 5 Estafette, Open atelier Aleksander Willemse (Lelystad)
- 23 juni 15.00 uur - Project 17 Natuurkunstpark - Opening (Lelystad)
- 30 juni 12.00 - 17.00 uur - Project 5 Estafette, Open atelier Gonny Geurts (Zeewolde)

- 7, 14, 21, 28 juni 13.00 tot 14.00 uur - Project 10 De Toekomst Emmeloord
- 29 mei, 5, 12 en 19 juni 10.00 en 12.00 uur - Project 10 De Toekomst Almere
- 28 mei, 4, 18, 25 juni, 2 juli 10.00 en 11.30 uur - Project 10 De Toekomst Dronten
- 24, mei, 7, 14 juni 13.00 en 15.00 uur - Project 10 De Toekomst Lelystad

CUNST PS - Project 4

- Thema 4: Deugden en Zonden - publ. 21 juli
- Thema 5: Songteksten - publ. 21 sept.
- Thema 6: Er was eens - publ. 21 nov.